

Församlingen i Apg eller ”I fädens spår för framtids segrar”

Inledning

Friska skott från gamla rötter är titeln på en bok jag har hemma. Jag kom att tänka på den när jag läste om den första församlingen i Apostlagärningarna. Jag tror att vi har mycket att lära av den andlig vitalitet som har funnits i alla väckelserörelser genom historien. Det finns friska skott som vi behöver för att hålla oss levande. ”Församlingen i Apostlagärningarna” skulle man kunna kalla den här predikan eller för att hitta en passande rubrik på Vasaloppssöndagen: ”I fädens spår för framtids segrar”. Det är vad det handlar om. Det finns ett spår att följa. Vi tror ibland att vi är först på plan men så är det inte.

I min förra predikan i samband med årsmötet talade jag om Apg 2:42: apostlarnas undervisning, den inbördes hjälpen, brödbrytandet och bönerna. Det här är det äldsta fragmentet vi har om vad dom kristna gjorde när de samlades. Jag konstaterade också att de första kristnas gemenskap pågick vardag som söndag. De möttes i templet och i hemmen. Dom bad och lyssnade till undervisning men dom hjälpte också varandra praktiskt och åt tillsammans. Nattvarden var en del av en verklig måltid.

I dag vill jag gå vidare och fundera över ytterligare ett par kännetecken på den rörelse som växte fram i Apostlagärningarna. Jag tror nämligen att det finns en hel del där som vi kan behöva i dag, för framtida segrar. Två saker som utmärker församlingen i Apostlagärningarna är kraft och tillväxt men också kamp och motstånd. Jag hade först tänkt ta ett i taget men de är så sammanflätade med varandra att det inte gick. ”De som tog till sig hans ord lät döpa sig, och den dagen ökade de troendes antal med inemot tre tusen.” (2:41) ”Alla människor bävade: många under och tecken gjordes genom apostlarna.”, (2:43) ”De prisade Gud och var omtyckta av hela folket. Och Herren lät var dag nya människor bli frälsta och förena sig med dem.” (2:47)

Ibland idealiserar vi den första församlingen. Tänk m det kunde vara så här i dag! Men ganska snart kom det här att förändras. I kapitel 3 botar Petrus en lam man i Jesu namn och i kapitel 4 blir Petrus och Johannes konfronterade av dom religiösa ledarna:

Medan de talade till folket överraskades de av prästerna, tempelkommendanten och saddukeerna, som inte kunde tåla att apostlarna undervisade folket och med hänvisning till Jesus förkunnade uppståndelsen från de döda. De grep dem och höll dem i häkte till nästa dag, eftersom det redan var kväll. Men många som hade hört ordet kom till tro, och tillsammans var de nu omkring fem tusen män.” (4:1-4).

Och det är den här dubbelheten som kännetecknar församlingen i Apostlagärningarna. Å ena sidan en stark tillväxt med många uttryck för Guds kraft och andra sidan ett starkt motstånd. Det var i det spänningsfältet som den första kristna församlingen växte fram. Och kanske hänger dessa två saker ihop på något sätt. Om vi vill ha segrarna måste vi också vara beredda att betala priset. Så är det i alla fall för den som vill vinna Vasaloppet.

Jag blir alltid så fascinerad över dom här människornas frimodighet:

·Nästa dag samlades de högsta styresmännen samt de äldste och de skriftlärdade i Jerusalem. Översteprästen Hannas var där liksom Kajafas, Jonatas och Alexandros och alla av

översteprästerlig släkt. De lät föra fram apostlarna och frågade dem: "Genom vilken kraft eller i vems namn har ni gjort detta?" 8Då fylldes Petrus av helig ande och svarade dem: "Ni äldste och folkets ledare, när ni i dag ställer oss till svars för en välgärning mot en sjuk och vill höra hur han har blivit botad, 10då skall ni veta, ni alla och hela Israels folk, att det skedde genom nasarén Jesu Kristi namn. Tack vare honom som ni korsfäste och som Gud har uppväckt från de döda står den här mannen frisk framför er. Jesus är *stenen som föraktades av er husbyggare men blev till en hörnsten*. Hos ingen annan finns frälsningen, och ingenstans bland människor under himlen finns något annat namn som kan rädda oss."

När de såg hur frimodiga Petrus och Johannes var och märkte att båda var enkla och olärda män, förvånade de sig. De kände igen dem som följeslagare till Jesus, och när de såg mannen som hade blivit botad stå där tillsammans med dem, blev de svarslösa ...De kallade in dem och sade åt dem att aldrig tala eller undervisa i Jesu namn. Men Petrus och Johannes svarade dem: "Tänk efter själva om det är rätt inför Gud att lyda er mer än honom. Vi kan inte tåla vad vi har sett och hört." Då gav de dem en ny sträng varning men släppte dem sedan. För folkets skull såg de ingen möjlighet att straffa dem; alla prisade ju Gud för vad som hade skett, ty mannen som hade blivit botad genom detta tecken var över fyrtio år gammal. (Apg 4:5-14, 18-20).

Läser vi vidare så får vi flera exempel på hur de kristna möter motstånd av olika slag, ibland öppen förföljelse. Så är det t.ex. när Paulus och Barnabas kommer till Pisidien men det är väldigt intressant hur det textavsnittet avslutas: "Men judarna hetsade upp de gudfruktiga kvinnorna av förnäm familj och de ledande männen i staden. De fick i gång en förföljelse mot Paulus och Barnabas och drev bort dem från området. De båda skakade dammet av sina fötter mot dem och gick till Ikonion. Och lärjungarna uppfylldes alltmer av glädje och helig ande. (Apg 13:50-52). Mitt i allt fanns en inre styrka! Och den kan även vi få del av även om vårt motstånd kanske kan se lite annorlunda ut. Det är ingen som hindrar oss att bedriva kristen verksamhet. Vi lever i fred och frihet. Vi möter istället motståndet i form av tankar snarare än svärd och förbud. Man skulle kunna kalla det för ett inre motstånd. Men på vissa punkter har ingenting ändrats. Något som fortfarande är lika aktuellt är kampen kring Jesu person. Det finns någonting stötande i förkunnelsen om Jesus Kristus. Redan när Jesus var nyfödd sa profeten Sakarias: "Detta barn skall bli till fall eller upprättelse för många i Israel och till ett tecken som väcker strid" (Luk 2:34).

Det finns i själva förkunnelsen om Jesus en sprängkraft som gör att hela den onda världen darrar. Ondskans makter vill inte höra om det enda namn som kan frälsa, det namn som står över alla namn, inför vilket alla knän ska böjas. Tala gärna om något annat, bara inte Jesus! Det är lika kontroversiellt i dag som i Apostlagärningarna 4 att säga: "Hos ingen annan finns frälsningen, och ingenstans bland människor under himlen finns något annat namn som kan rädda oss" (4:11). Den allmänna ideologin i samhälle är nämligen att det inte finns någon sanning när det gäller religiösa ting utan att allt är upp till var och en.

Kanske är det t.o.m. så att tro sig har börjat betraktas som någonting konstigt. Karin Kittelman Flenser har skrivit en avhandling om religionsundervisningen på gymnasiet. Hon har följt 13 lärare och 24 klasser och hon har kommit fram till att det inte alltid är så lätt för troende elever att erkänna att de har en tro. Att vara sekulär var det normala i klassrummen: "Var man troende avvek man, och den som inte trodde på någonting ansågs vara neutral". Över huvud taget beskrevs religion som något förlegat. Särskilt osvenskt och hotfullt framstod en konservativ syn i frågor om sexualitet och äktenskap (Dagen 2016 02 12).

Så även om vi inte möter förföljelse så utmanas våra tankar och värderingar hela tiden. Det är inget nytt men det är något vi behöver vara medvetna om så att vi kan hålla oss vakna.

Någonting annat som vi ofta får höra är att vi lever i ett efterkristet samhälle. Eller postkristet för att det ska låta lite finare. Kraft och tillväxt var det länge sen vi hade och så kan vi bli lite missmodiga. Och det ligger ju en del i en sådan bild. Sekulariseringen har gått långt. Kristna värderingar som tidigare var självklara har trängts tillbaka på en rad olika områden, t.ex. när det gäller synen på främlingen. Antalet medlemmar i frikyrkorna har fortsatt att minska. I mångt och mycket har frikyrkorörelsen varit en landsbygdsrörelse och i takt med avfolkningen och nedmonteringen av småortssverige är det också många församlingar som har fått lägga ner.

Tomas Andersson Wij sjunger:

Ljusen från din bil
skär hål i vinterväggen
Du kör oss genom Sverige
och den stora ensamheten
Kapell och industrier
det är nersläckt det är ny tid
Och vi bär den inom oss
(Ett slag för dig)

Frågan är: har vi någon plats för Gud i den, nya moderna tiden? Eller är det bara tillväxt och välstånd som gäller? Tomas Andersson Wij igen: ”Vi har fyllt alla rum till bredden men dom ekar tomt ändå” (Blues från Sverige).

Det är faktiskt lite konstigt att vi kristna i Sverige verkar så nöjda med tanke på hur lite av den här kraften vi upplever. Kanske sitter vi fast i ett gammalt tänkande där vi tror att det är vi i Västvärlden som ska ge och de andra i de fattiga länderna som ska ta emot. Men jag tror det har ändrats. För vem är egentligen fattig och vem är rik –ur ett Gudsrikesperspektiv? Det finns många kristna utanför västvärlden som är uppriktigt oroliga för oss. Så här skriver Buana, rektor vid ett teologiskt seminarium i Kongo:

”För er i Väst är mission alldeles för mycket av: ni ger och vi tar emot. Ni svenskar är glada över att ge och vi kongoleser skall vara glada över att ta emot. Låt oss istället se Jesus Kristus, missionens herre och understödjare stå med en stor korg framför sig. All världens kyrkor kommer och lägger ner sina gåvor till Kristus i den korgen. Det är gåvor till Kristus. Vissa lägger pengar och andra lägger sin lovsång, några lägger sina böner och åter några lägger sina konstverk och musik. Sedan inbjuder han oss alla –som är hans kropp- att komma och ta det som vi behöver ur korgen. Vi behöver pengar för att klara av våra pastorslöner och vårt arbete. De pengarna får vi av Kristus. Det kan ju tyckas vara era pengar som vi tar, men det är Kristi pengar, som ni har gett honom, därför att ni ville ge honom dem. Det som förvånar oss litet är att ni inte tycks behöva något ur den här korgen. Vi kan inte se vad det är ni tar ... Tar ni av förbönerna, eller lovsången, eller musiken, eller? Ja, vad tar ni för något? Har inte ni några behov? Eller är ni nöjda bara ni får ge och sedan lever ni av er själva?

Dags att reflektera, (Berglund), sid 49.

Vi är i desperat behov av friska skott från dom rötter vi läser om i Apostlagärningarna och jag tror att vi kan få hjälp att komma i kontakt med dem genom vitala kristna rörelser i andra delar av världen där elden från väckelsen inte har hunnit slockna. Jag tror de kan hjälpa oss att få helt andra perspektiv på våra liv. Jag tror på mission i retur!

Vi säger ofta att våra församlingar växte fram som del av folkrörelserna. Och det stämmer. Precis som arbetarrörelsen och nykterhetsrörelsen. Men det var inte bara en folkrörelse utan också – precis som den vi läser om i Apostlagärningarna – en Guds-rörelse. Något som gick utanför det människor kan styra och kontrollera.

När pingstdagen kom var de alla församlade. Då hördes plötsligt från himlen ett dån som av en stormvind, och det fyllde hela huset där de satt. De såg hur tungor som av eld fördelade sig och stannade på var och en av dem. Alla fylldes av helig ande och började tala andra tungomål, med de ord som Anden ingav dem.

(Apg 2:1-4)

Jag tror inte att Gud har ändrat sig på den här punkten. Han vill fortfarande att vi både ska vara en folkrörelse och en Guds-rörelse. Han vill fortfarande fylla oss med sin Andes kraft. För att få den fulla bilden behöver vi komma ihåg att vi tillhör en global rörelse där mycket av det vi läser om i Apostlagärningarna fortfarande händer. Aldrig någonsin under hela historien har kyrkan vuxit så mycket som nu. Det kommer du aldrig att få läsa i Expressen eller i NA men det är faktiskt så.

”Men ni skall få kraft när den heliga anden kommer över er, och ni skall vittna om mig i Jerusalem och i hela Judeen och Samarien och ända till jordens yttersta gräns.”(Apg 1:8). Här har vi nyckeln till hela det skeende som beskrivs i Apostlagärningarna. Det är egentligen inget vidare namn på boken: Gudsgärningarna vore väl egentligen bättre då apostlarna och de andra människorna som nämns bara är redskap för det Gud gör. Och i den engelskspråkiga världen nöjer man sig med att säga Acts. Det är Guds Ande som ligger bakom den exceptionella tillväxten och kraften i den urkristna rörelsen.

Avslutning

Jag har talat om kamp i dag men också kraft. Gud vet hur vi har det var och en. Han vet vad vi kämpar med och vad som är våra glädjeämnen. Han känner till om vi bara har kommit till Mångsbodarna eller om vi nått fram till Oxberg, Hökberg eller t.o.m. Eldris och bara har en kortare sträcka kvar till målet. Sen tror jag också att vi har lite olika behov. En del av oss behöver beskydd och kraft. För andra är det största behovet mod att släppa kontrollen och kliva utanför det vi känner till. Där finns kraften. Inte i din egen förmåga. ”Icke genom någon människas styrka eller kraft skall det ske utan genom min Ande säger Herren”.